

Bs CK1 Lê Đ c C -

Báo cáo Tình tr ng S c kh e Răng mi ng Toàn c u m i đ c T ch c Y t Th gi i (WHO) công b ngày hôm nay cung c p b c tranh toàn di n đ u tiên v gánh n ng b nh răng mi ng v i h s đ li u c a 194 qu c gia, đ a ra nh ng hi u bi t đ c đáo v các lĩnh v c chính và các đ u hi u v s c kh e răng mi ng có liên quan đ n ng i ra quy t đ nh.

Báo cáo cho th y g n m t n a dân s th gi i (45% hay 3,5 t ng i) m c b nh răng mi ng, c 4 ng i b nh h ng thì có 3 ng i s ng c các n c có thu nh p th p và trung bình. S ca m c b nh răng mi ng trên toàn c u đã tăng thêm 1 t trong 30 năm qua - m t đ u hi u rõ ràng cho th y nhi u ng i không đ c ti p c n v i các bi n pháp phòng ng a và đ u tr b nh răng mi ng.

T ng Giám đ c WHO, T n sĩ Tedros Adhanom Ghebreyesus cho bi t: “S c kh e răng mi ng t lâu đã b b qua trong y t toàn c u, nh ng nhi u b nh v răng mi ng có th đ c ngăn ng a và đ u tr b ng các bi n pháp ti t ki m chi phí”.

B nh răng mi ng gia tăng nhanh chóng

Các b nh răng mi ng ph bi n nh t là sâu răng (sâu răng), b nh n u răng nghiêm tr ng, m t răng và ung th mi ng. Sâu răng không đ c đ u tr là tình tr ng ph bi n nh t trên toàn c u, nh h ng đ n kho ng 2,5 t ng i. B nh n u răng nghiêm tr ng - nguyên nhân chính gây m t toàn b răng - đ c c c tính s nh h ng đ n 1 t ng i trên toàn th gi i. Kho ng 380.000 tr ng h p ung th mi ng m i đ c ch n đoán m i năm.

Báo cáo nh n m nh s b t bình đ ng rõ ràng trong vi c ti p c n các d ch v chăm sóc s c kh e răng mi ng, v i gánh n ng l n v b nh răng mi ng và các tình tr ng nh h ng đ n nh ng nhóm dân s đ b t n th ng và thi t thòi nh t. Ng i có thu nh p th p, ng i khu y t t t, ng i già s ng m t mình ho c i vi n đ ng lão, nh ng ng i s ng c ng đ ng vùng sâu, vùng xa và ng i thu c nhóm thi u s có gánh n ng b nh răng mi ng cao h n.

S b t bình đ ng này t ng t nh các b nh không lây nhi m khác nh ung th , b nh tim m ch, ti u đ ng và r i lo n tâm th n. Các y u t nguy c ph bi n đ i v i các b nh không lây nhi m nh ăn nhi u đ ng, s đ ng t t c các hình th c hút thu c và s đ ng r i u có h i đ u góp ph n gây ra cu c kh ng ho ng s c kh e răng mi ng toàn c u.

Rào c n trong vi c cung c p d ch v chăm sóc s c kh e răng mi ng

Ch m t t l nh dân s toàn c u đ c bao ph b i các d ch v chăm sóc s c kh e răng mi ng thi t y u và nh ng ng i có nhu c u l n nh t th ng ít đ c ti p c n các d ch v nh t. Các rào c n chính trong vi c cung c p kh năng ti p c n các d ch v chăm sóc s c kh e răng mi ng cho t t c m i ng i bao g m:

- Chăm sóc s c kh e răng mi ng đòi h i chi phí t chi tr cao. Đi u này th ng đ n đ n chi phí th m kh c và gánh n ng tài chính đáng k cho gia đình và c ng đ ng.
- Vi c cung c p các d ch v chăm sóc s c kh e răng mi ng ch y u đ a vào các nhà cung c p có chuyên môn cao, s đ ng thi t b và v t li u công ngh cao đ t ti n và các d ch v này không đ c tích h p t t v i các mô hình chăm sóc s c kh e ban đ u.
- H th ng thông tin và giám sát kém, k t h p v i m c đ u tiên th p cho nghiên c u s c kh e răng mi ng công c ng là nh ng tr ng i l n trong vi c phát tri n các chính sách và can thi p s c kh e răng mi ng hi u qu h n.

C h i c i thi n s c kh e răng mi ng:

Báo cáo gi i thi u nhi u c h i đ y h a h n đ c i thi n tình tr ng s c kh e răng mi ng toàn c u bao g m:

- áp đ ng cách ti p c n y t công c ng b ng cách gi i quy t các y u t r i ro ph bi n thông qua vi c thúc đ y ch đ ăn u ng cân b ng, ít đ ng, ng ng s đ ng m i đ ng thu c lá, gi m tiêu th r i u và c i thi n kh năng ti p c n v i kem đánh răng có fluoride hi u qu và giá c ph i ch ng;
- l p k ho ch các d ch v s c kh e răng mi ng nh m t ph n c a y t qu c gia và c i thi n vi c l ng ghép các d ch v s c kh e răng mi ng vào chăm sóc s c kh e ban đ u nh m t ph n c a b o hi m y t toàn dân;
- xác đ nh l i các mô hình l c l ng lao đ ng chăm sóc s c kh e răng mi ng đ đáp ng nhu c u c a ng i dân và m r ng năng l c c a nhân viên chăm sóc s c kh e ngoài nha khoa đ m r ng ph m vi bao ph d ch v chăm sóc s c kh e răng mi ng; Và

- c ng c h th ng thông tin b ng cách thu th p và tích h p d li u s c kh e rằng mi ng vào h th ng theo dõi s c kh e qu c gia.

Ti n sĩ Bente Mikkelsen, Giám đ c WHO v các b nh không lây nhi m cho bi t: “Đ t con ng i vào trung tâm c a các d ch v chăm sóc s c kh e rằng mi ng là r t quan tr ng n u chúng ta mu n đ t đ c t m nhìn v b o hi m s c kh e toàn dân cho t t c các cá nhân và c ng đ ng vào năm 2030”.

Tài li u tham kh o

<https://www.who.int/news/item/18-11-2022-who-highlights-oral-health-neglect-affecting-nearly-half-of-the-world-s-population>